

Aarhus School of Architecture // Design School Kolding // Royal Danish Academy

Fordybelsens fyrtårn

Søberg, Martin

Published in:

Petersen - et magasin om tegl og ansvarlig arkitektur

Publication date:

2023

Document Version:

Også kaldet Forlagets PDF

[Link to publication](#)

Citation for pulished version (APA):

Søberg, M. (2023). Fordybelsens fyrtårn. *Petersen - et magasin om tegl og ansvarlig arkitektur*, (48), 16-17.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

PETERSEN

ET MAGASIN OM TEGL OG ANSVARLIG ARKITEKTUR

Brick City

Mange af New York Citys mest beundrede bygninger er opført i mursten. En ødelæggende storbrand i 1835 gjorde tegl og natursten lovpligtigt som byggemateriale, og gennem de følgende 150 år blev der lagt cirka 40 milliarder mursten på Manhattan. I 1970'erne blev tegl imidlertid fortrængt af glas og stål, for så fra 2000 at få en markant renæssance. Den første bygning opført med Petersen-mursten i New York stod færdig i 2008, og dags dato har Petersen Tegl leveret mursten til mere end 60 byggerier i byen. En række af dem præsenteres på de følgende sider, mens et kort på side 14-15 viser placeringen af et større udvalg sammen med fotos.

Tekst: Ida Præstegaard, cand.arch.

530 West 21st Street

Gladstone Gallery i Chelsea mellem 10th og 11th Avenue fremstår som en veldimensioneret monolit, der udstråler ro i en ellers befærdet gade, der lidt længere mod vest krydses af den berømte High Line.

Gladstone Gallery blev grundlagt af Barbara Gladstone i 1980'erne og omfatter, foruden tre gallerier i New York, også gallerier i Los Angeles, Bruxelles, Rom og Seoul. Gallerierne på henholdsvis 24th og 21st Street i New York er begge tegnet af Selldorf Architects.

Galleriet i 21st Street blev opført til specielt at rumme store installationer og skulpturer, og hovedudstillingsrummet måler 15,2 x 15,2 m med 6,7 m til loftet. En stor godselevator og et trappeårn, der forbinder etagerne, er placeret på bygningens vestside. De to åbninger i gadeplan er henholdsvis hovedindgang og port for kunstgenstande. Øvrige åbninger er to vinduesbånd på 1. og 2. etage.

Det er husets præmis at udvise respekt for områdets historiske industriarkitektur, og bygningen er derfor udført med et helt enkelt udtryk. Beliggenhed og det nøgterne formsprog stillede særlige krav til facadematerialet, som skulle udstråle djærvhed og soliditet. Valget faldt på den håndlavede Kolumba i en mørk nuance, der netop giver associationer til de sten, man møder i kvarterets ældre industribygninger.

Gladstone Gallery

530 West 21st Street, Manhattan, NYC

Arkitekt: Selldorf Architects

Færdiggjort: 2008

Sten: K54

Fotos: Tom Eckerle, Nicholas Venezia, Selldorf Architects

Nr. 05 på kort side 14

Den enkelt udformede facade er opmuret i den mørke K54 lagt i et halvtstens blokforbånd. Den grålige fuger er udført trykket for at understrege bygningens monumentalitet. Foto: Tom Eckerle

Petersen Tegl har leveret mursten til mere end 100 bygninger i USA, den første, en villa i D38, stod færdig i San Diego, Californien i 2001. Den anden bygning var Gladstone Gallery i New York City. Foto: Nicholas Venezia, Selldorf Architects

»Vi valgte Kolumba på grund af det fremragende håndværk og den unikke, håndlavede kvalitet.«
Selldorf Architects

Det elegante boligårn er som sine nabobygninger udført i mursten, men adskiller sig i kraft af sine mørke farver.

210 West 77th Street

Det 18 etager høje beboelseårn på 77th Street ligger mellem Amsterdam Avenue og Broadway og er dermed centralt placeret på the Upper West Side. Bygningen, kaldet Two Ten W. 77, rummer 25 luksuriøse ejerlejligheder og er umiskendeligt moderne, men er opført i mursten i lighed med de omkringliggende mere end 100 år ældre huse i kvarteret.

Det store bygningsvolumen, der i de øvre etager forskydes i setbacks, er udformet med centrale partier i næsten hele bygningens højde. Store glasflader på alle etager vender ud mod indeliggende balkoner. Facadepartierne i glas og anodiseret aluminium er indrammet af murede piller, der løber fra terrænet og afsluttes af en overligger lige under taget. Murværket er udført i Kolumbasten med et stort farvespil i brunlige nuancer, der er harmonisk afstemt med metallets mørke farve.

Bygningen er udført i K54 i et vildt forbandt. Stenen er blådæmpet og har et stort farvespektrum af brunlige nuancer. Tre cirka 15 cm brede, lodrette recesser løber ned langs hele facaden og opleves som en underspillet dekoration.

210 West 77th Street, Manhattan, NYC

Arkitekt: Thomas Juul-Hansen

Færdiggjort: 2017

Sten: K54

Fotos: Dean Kaufman

Nr. 02 på kort side 14

I projektet indgik restaurering og ombygning af en industribygning fra 1916.

Bygningens facader er bevaret, interiøret er 100 % nyt.

Den nye bygning er opført i D54, hvis rige farvespil fanger alle nuancer i de to nabobygninger, der har facader i henholdsvis mur, kalksten og puds.

383 Lafayette Street

Med i omegnen af 70 universitetsprojekter i porteføljen, de fleste i USA, men også i Asien, var det oplagt, at New York University bad Ennead Architects om at skabe de nye rammer for en række af universitetets rådgivningsfaciliteter for de studerende. Kontorerne skulle dels etableres i en smuk Landmark-industribygning fra 1916, dels i en ny bygning, der skulle opføres på nabogrunden. Både restaurering af den gamle bygning, der ligger på hjørnet af Lafayette Street og 4th Street, og udformningen af den nye bygning foregik i tæt samarbejde med New York City Landmark Preservation Commission.

1900-tals industribygningen, opført i gule mursten, fremstår klassisk med sin stramt komponerede facade, partielt udsmykket med geometrisk kalkstensornamentik. Den nye bygning, der ligger i 4th Street, skulle have et helt selvstændigt udtryk, men bag facaderne skulle de to huse fungere som én enhed.

Den ældre bygnings facader er forbilledligt og nænsomt restaureret, og på smukkeste vis er det lykkedes Ennead at fortolke dens udtryk i den nye bygnings arkitektur. Til facaden valgte arkitekterne den grålige D54 med et bredt farvespil inkl. gyldne nuancer, der genfindes i den ældre bygning. De tilbagetrukne vinduespartier er indrammet af spinkelt dimensionerede betonkassetter, indfarvet i en sandfarvet tone. Kassetterne skaber et vertikalt mønster, som her danner en moderne komposition, men som på anden vis genfindes i 1900-tals bygningens facader med pilastre og vinduernes markante lodposter.

Student Link and Global Services Center

383 Lafayette Street, New York University, Manhattan, NYC

Arkitekt: Ennead Architects

Færdiggjort: 2016

Sten: D54 DNF

Fotos: Aislinn Weidele/Ennead Architects

Nr. 14 på kort side 14

Universitetets nybygning er på én gang markant og stilfærdig, og den glider på smukkeste vis ind i gadebilledet.

100 Franklin Street i TriBeCa er opført som to bygninger på henholdsvis seks og otte etager, adskilt af et gårdrum. Mod 6th Avenue er bygningerne forbundet af fire teglbjælker, der alle slår et knæk for at følge avenuens drejning.

Med deres klassiske røde teglfacader opmuret i vildt forbandt og partielt mønstermurværk forekom bygningerne bekendte, så snart de stod færdige.

I flere projekter, og senest i 100 Franklin Street, har DDG kombineret Kolumba og mursten i Flensborg-format. Stenene har samme højde og kan derfor frit blandes, som man ønsker. Standerskifterne over vinduespartierne udført i Kolumba, placeret i vifteform, er et eksempel på facadernes mønstermurværk.

100 Franklin Street

DDG er blandt New Yorks mest passionerede tilhængere af Petersen Tegl, og arkitekterne har eksperimenteret og sammensat teglværkets sten på nye måder i flere projekter. Første gang i 345 West 14th Street og senest i den 160 m høje 180 East 88th Street.

100 Franklin i TriBeCa var et udfordrende projekt på grund af den vanskelige byggegrund formet som to meget skarpt vinklede trekantede, tidligere anvendt til parkering. De nye bygninger afslutter hver sin blok mellem Franklin Street og White Street og har begge cirka 32 m lange facader mod 6th Avenue.

De to bygninger er på henholdsvis seks og otte etager og indeholder i alt 10 boliger, hvor de øverste penthouselejligheder er trukket tilbage fra facaderne med terrasser i hele boligens længde.

Også i dette projekt eksperimenterede DDG i månedsvis med sten i forskellige farver, formater og murværksmønstre for at opnå det helt rigtige udtryk. Resultatet er et meget smukt og kraftfuldt murværk, der blander to D-sten i Flensborg-format og tre Kolumbasten, alle i forskellige, røde nuancer.

Partier med Kolumba i to lag standerskifter løber som bånd over facaderne eller er koncentreret som vinduesbrystninger, afsluttet foroven og fornedet af Kolumba i rulleskifter.

I bygningernes hjørner, der ikke er retvinklede, mødes forbandtet i en fortandning, der skaber et dekorativt, lodret mønster. En tredje detalje, der udnytter murstens mange muligheder, er partierne med perforeret murværk, som bringer ekstra lys ind i de yderst smalle rum, betinget af de spidst vinklede byggegrunde.

100 Franklin Street, Manhattan, NYC

Arkitekt: DDG Partners

Architects of record: HTO Architect and Palette Architecture PLLC

Færdiggjort: 2018

Sten: Mix D33 FF/80%, D43 FF/20%, K4/65%, K33/25%, K43/10%

Overligger udført af Petersen Tegl.

Fotos: Dean Kaufman

Nr. 20 på kort side 14

For bare 35 år siden var the East Village et kvarter med nedslidte bygninger fra århundredeskiftet med billige lejligheder. I dag fremstår husene restaurerede og opgraderede. 438 på 12th Street, ikke langt fra Avenue B, hvor Charlie Parker boede i 50'erne, er blandt de nyopførte, attraktive beboelseshuse.

438 East 12th Street

Med sin fint dimensionerede facade i rød mur og sorte vinduesrammer fjerer beboelsesblokken på 12th Street sig smukt ind sammen med de øvrige huse i the East Village. Kvarteret er karakteriseret af 'walk-up'-bygninger, det vil sige uden elevatorer, fra omkring århundredeskiftet, og ved første øjekast ligner nr. 438 heller ikke et nyt hus.

Mod gaden er ejendommen på fem etager, men bygningsvolumenet trappes op, så dets bagerste del er henholdsvis en og to etager højere. 5. etage er mod gaden udvidet med en slags pavillon med sprossede vinduespartier, tilbagetrækket fra facaden og udført i metal, så den adskiller sig fra den murede facade.

Bygningens facader blander tre forskellige sten produceret af røddler, hvis robuste, ru overflader tilfører huset karakter. Stenenes farvespil i røde, brune og grålige toner genfindes i de omgivende historiske, murede huse. En af stenene har desuden gyldne toner, der matcher kvarterets karakteristiske bygningsdetaljer i kalksten, som blandt andet nabobygningen er udsmykket med.

438 East 12th Street, Manhattan, NYC

Arkitekt: S9 Architecture

Færdiggjort: 2017

Sten: D43, D37, D54 DNF

Fotos: Florian Holzherr

Nr. 15 på kort side 14

Arkitekterne valgte at blande tre sten i facaden: D37 er en rosésten i klare gyldne og lyse, røde nuancer. D43 er en klinkebrændt sten i klassisk røde toner. Cirka 8% af stenblandingen udgøres af den blådæmpede D54. Resultatet er et murværk med en meget stor farveskala og et nærmest præpatineret udtryk, der på smukkeste vis falder i med de historiske huse i kvarteret.

Til huset i Brooklyn valgte arkitekterne en udtryksfuld sten, hvis store farvepalette spænder over et væld af gråtoner til grøn og næsten sort. De store stålpaneler i gadeplan er udført med dekorative perforeringer, der giver lys og luft til husets parkeringsanlæg.

Den smukt proportionerede beboelsesblok har både luft og træer omkring sig. Bygningen er lidt højere end sine umiddelbare naboer, men opleves i kraft af sine setbacks venlig og imødekommende.

505 Pacific Street

Boligblokken 505 Pacific Street spænder mellem Atlantic Avenue og Pacific Street med den længste facade langs 3rd Avenue. Den smukt proportionerede bygning med 39 boliger er udført med kubisk formede setbacks på de øverste etager, som giver plads til terrasser for flere af lejlighederne. Stueetagen er indrettet til henholdsvis forretninger og et mindre antal parkeringspladser.

Beyer Blinder Belle Architects valgte tegl til hele facaden, som er dimensioneret med så brede vinduespiller, at huset opleves som et gedigent, muret hus. De spinkle vinduesrammer i sortmalet aluminium står smukt til den blådæmpede sten, D92, hvis farvespil changerer fra grå- og grønne nuancer til næsten sort.

505 Pacific Street, Brooklyn, NYC

Arkitekt: Beyer Blinder Belle Architects

Færdiggjort: 2018

Sten: D92 DNF

Fotos: Florian Holzherr

Nr. 31 på kort side 14

»Vi valgte Petersen-murstenen for at lade den 'gamle verdens' æstetik komplementere et moderne og sofistikeret bygningsdesign. Vi ønskede en bygning, som, efter den var opført, ville se ud som om den havde eksisteret i mange år.«
Carlos Cardoso, arkitekt, partner, Beyer Blinder Belle

139 East 23rd Street

»We eat, sleep, and breathe New York – which is why we are so adamant about doing right by our city,« skriver HTO Architect på deres hjemmeside. 139 East 23rd Street, blot én enkelt gade væk fra Gramercy Park, indfried da også alle forventninger til, hvordan en moderne beboelsesbygning på Manhattan kan se ud.

HTO Architect udformede bygningen med en nøgtern og enkel facade organiseret med fem store, næsten kvadratiske, let tilbage-trukne glaspartier, underopdelt med sprosser i sort metal. Bygningen ligger omringet af historiske huse fortrinsvis i mur, som derfor også var det oplagte materiale til nr. 139.

Til facaden, der er opmuret i et vildt forbandt, valgte arkitekterne den håndlavede, rustikke Kolumba K56, der er overvejende sort iblandet mørke, brune nuancer.

139 East 23rd Street, Manhattan, NYC

Arkitekt: HTO Architect

Færdiggjort: 2018

Sten: K56

Foto: Dean Kaufman

Nr. 09 på kort side 14

K56 opnår sit særlige udtryk ved at dens overflader sintre under den hårde brænding, således at den færdigbrændte sten fremstår med både blanke partier og tilslag af sand. Den kraftfulde og rustikke sten komplementerer på fineste vis den neddæmpede og elegante arkitektur.

106 Prospect Place

Park Slope, der blandt andet rummer Prospect Park, the Brooklyn Museum og Brooklyn Academy of Music, anses for at være et af New Yorks mest attraktive kvarterer. Områdets boligmasse er overvejende rækkehusstypen Brownstones, opført i 1880'erne.

Et vellykket eksempel på et nyt rækkehus, indføjet mellem de historiske, finder man i 106 Prospect Place, hvor velvoksne platantræer, ligesom i parallelgaderne, står tæt. Husets arkitekt, James Cleary, har arkitektonisk videreført hustypens klassiske arkitektur med en ligeløbstrappe, der fører op til hovedindgangens repos og en hævet kælder med adgang til baghaven. Vinduernes dimensioner matcher naboernes, og den store karnap giver ekstra lysindfald i stuen i det smalle hus.

Som facadebeklædning til det femetagers hus valgte arkitekt James Cleary den blådæmpede D91, der veksler mellem kølige, helt lysegrå over mørkegrå toner med strejf af grønt.

106 Prospect Place, Brooklyn, NYC

Arkitekt: James Cleary Architecture

Færdiggjort: 2017

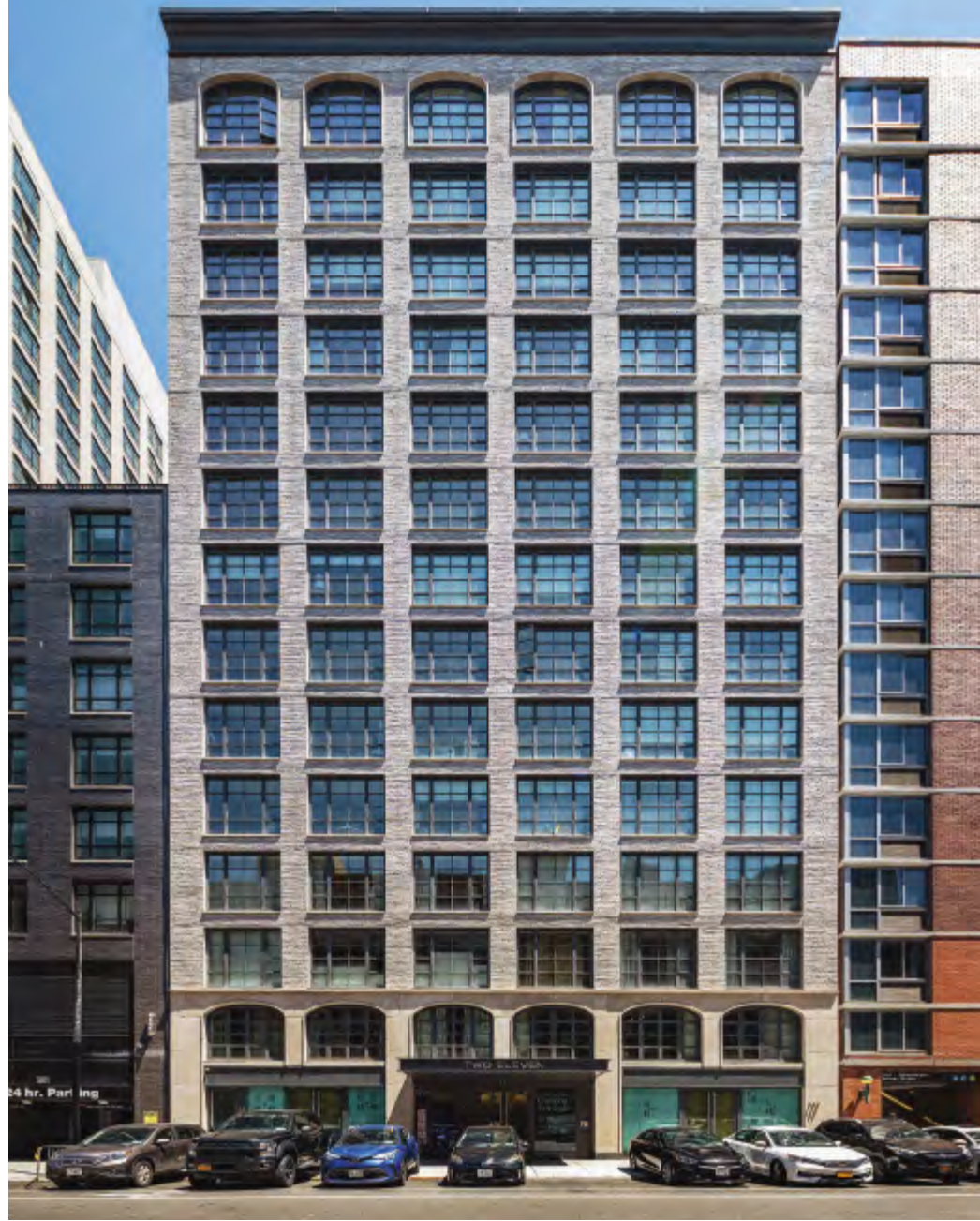
Sten: D91 DNF

Foto: Dean Kaufman

Nr. 33 på kort side 14

D91 er en blødstrøgen sten, hvis rustikke udtryk skaber familieskab med de omgivende cirka 150 år gamle huse. Samtidig medvirker den grå sten til at markere huset som nyt i rækken af rødbrune facader. Murværket, i lighed med nabohuset til højre, er udført i et blokforbandt med halvstensforskydning.

Den særdeles statelige bygning har et gennemført, regelmæssigt facadeudtryk.

211 Schermerhorn Street

Den nyopførte beboelsesbygning syner på trods af sine 42,7 m i højden ikke voldsom, da bygningerne i Downtown Brooklyn mod nord er overordentligt meget højere. Med sin udkragede gesims og buede vinduer i stueplan og øverste etage er huset inspireret af 20'ernes og 30'ernes boligarkitektur. Store metalvinduer med sprosser sørger for rigeligt dagslys i lejlighederne og sender hilsner til områdets oprindelige industribygninger.

Ligeledes i forlængelse af klassisk New Yorker-arkitektur er facaden i mur med sandstensbeklædning i stueplan. Flere mursten blev overvejet, og bygherren tog den endelige beslutning om den håndlavede, gråhvide Kolumba.

211 Schermerhorn Street, Brooklyn, NYC

Arkitekt: Morris Adjmi Architects

Færdiggjort: 2021

Sten: K92

Fotos: Dean Kaufman

Nr. 28 på kort side 14

Arkitekterne valgte en blådæmpet Kolumba, skabt i tysk ler, der veksler i et væld af mineralske toner. Stenen er opmuret i et vildt forbandt med en fuge, der matcher en af stenenes mellemgrå nuancer.

59 South 4th Street

'Wythe Lane Townhouses' på 4th Street ligger ganske tæt på East River og Williamsburg Bridge. Bebyggelsen rummer seks attraktive rækkehuse på fire etager med bagvedliggende haver, forbundet af en privat sti, Wythe Lane, hvorfra husene har hovedadgang. Alle huse har fuld kælder og egen tagterrasse.

Den integrerede beplantning var blandt projektets bærende idéer. Et espalier i sort, rustfrit stål løber op ad husets endegavl og henover tagterrasserne og vil med tiden i stigende grad opleves som en grøn og frodig indramning af bebyggelsen.

Projektets ansvarshavende arkitekt, Roger Bittenbender, Arcus, nærer en sand passion for Flensborgstenen, som han også anvendte i 150 Wooster Street i SoHo for nogle år siden i den lyse, gule D71.

I Wythe Lane Townhouses dimensionerede Bittenbender facader og vinduer således, at alle overordnede mål går 100% op med stenens format. Ingen sten behøvede derfor at skulle skæres, hvilket i høj grad øger murværkets harmoni.

59 South 4th Street, Brooklyn, NYC

Arkitekt: Arcus Design Group

Færdiggjort: 2015

Sten: D54 FF

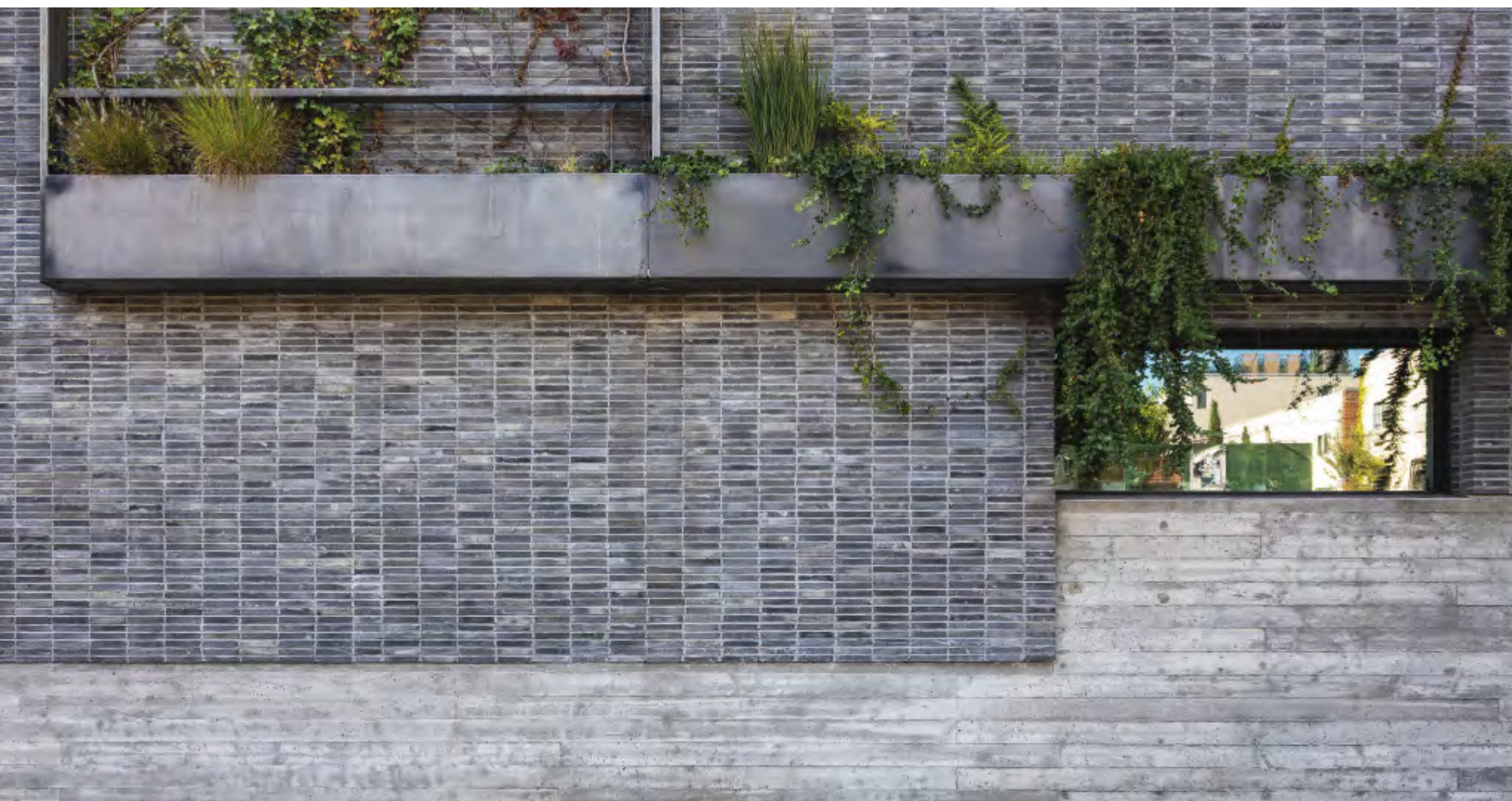
Fotos: Dean Kaufman

Nr. 24 på kort side 14

Ifølge Bittenbender er D54 FF en dynamisk sten, der nærmest har sit eget liv og besidder indbygget patina. Stenens mange nuancer spænder fra mørkegrå over lysegrå til grønne toner, der komplementeres af husets beplantning.

Bygningen er tegnet af en arkitekt med åbenlys interesse for og viden om murværk. Facadens smalle sten er opmuret i et fliseforbandt, der fremhæves af den næste hvide fuge, der fanger de lyseste toner i stenen.

Beplantning på gavl og henover tag vil med tiden omslutte bygningen mere og mere.

»Flensborgstenens slanke, romerske format genfindes i mange af områdets historiske huse, og det er oplagt at anvende den i moderne arkitektur.«
Roger Bittenbender,
direktør, Arcus Design Group

Det høje boligårn og den skarptskårne indgangsbygning fremstår visuelt adskilte i kraft af det sortmalede stålparti mellem dem. Til indgangen valgte arkitekterne den næsten hvide K11 opmuret i et kvartstens blokforbandt. Forbandtet markeres af fugens farve, der er en anelse mørkere end stenen. Bygningen afsluttes mod jorden af et standerskifte.

415 Red Hook Lane

Det 64 m høje boligårn ligger i Brooklyn, hvor Red Hook Lane, Boerum Place og Livingstone Street møder hinanden. Tårnets facader er beklædt med glas på tre sider, men er teglbeklædt mod Red Hook Lane. For at tillade husets højde krævede byens zoninglove, at bygningskroppen trappedes ind fra 14. etage og op. Ligeledes måtte beboernes indgang og lobbybygningen i Red Hook Lane begrænses til tre etager.

Ennead Architects valgte at give adgangsbygningen sit helt eget udtryk. Den omtrent 9 m høje og 7,5 m brede bygning er uden vinduer og fremstår som en lysende monolit. Som facadesten valgte arkitekterne den helt lyse, blådæmpede K11, hvis håndlavede struktur kontrasterer det mørke tårn. Selve dørpartiet i sort metal og glas er trukket tilbage fra facaden. Murværket er udført udelukkende med løbere i et blokforbandt, som danner et smukt mønster og et roligt relief.

415 Red Hook Lane, Brooklyn, NYC

Arkitekt: Ennead Architects

Færdiggjort: 2018

Sten: K11

Fotos: Dean Kaufman

Nr. 27 på kort side 14

Det høje boligårn fremstår i mørkt glas og mørke tegl. Indgangspartiet er næsten hvidt.

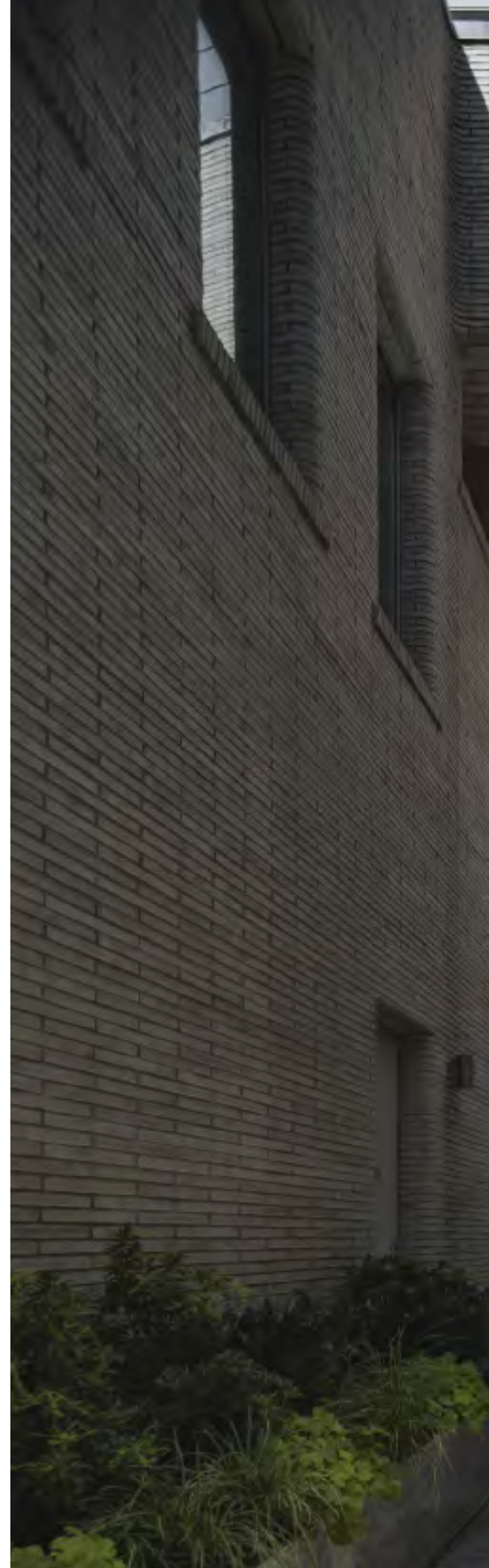

Den mægtige facades taktile og ujævne struktur fanger lyset på forskellig vis i løbet af dagen, hvormed hele huset løbende ændrer udtryk.

»Selvom intet i området ligner den nøjagtigt, bringer stenen mindelser til det historiske murværk, man finder i bygninger i hele Chelsea og Ladies' Mile, såvel som det nærliggende Flatiron District.«

Morris Adjmi Architects

55 West 17th Street

Det var Morris Adjmi Architects' ambition at den 19-etager høje beboelsesbygning på 17th Street skulle fremstå nutidig, men samtidig udtrykke de velkendte og elskede kvaliteter, man møder i New Yorker-murstensbygninger fra forrige århundrede.

Bygningen er beliggende mellem Chelsea-kvartret og dets livlige kunstscene og det historiske Ladies' Mile, der var et eksklusivt indkøbsstrøg i slutningen af 1800-tallet og gennem de senere år er genopstået med high-end butikker.

Det imponerende, lodret tredelte bygningsvolumen er fra 13. etage og op formet i setbacks, påkrævet af byens zoninglove, der giver plads til private uderum for de øverste lejligheder. Derudover er facaden helt enkel med vinduesrammer i bronze og en øvre frise og indgangsparti med geometriske ornamentter i bronzefarvet metal.

Husets enkle overflade bringes til live i kraft af en lys Kolumba, der er håndlavet, hvorfor alle sten er unika. Den mægtige facades taktile og ujævne struktur fanger lyset på forskellig vis i løbet af dagen, hvormed hele huset løbende ændrer udtryk.

55 West 17th Street, Manhattan, NYC

Arkitekt: Morris Adjmi Architects

Færdiggjort: 2015

Sten: K11

Fotos: Dean Kaufman

Nr. 08 på kort side 14

Arkitekter og bygherre valgte den lyseste sten i Kolumba-sortimentet, K11, som er opmuret med en lys fuge i et vildt forbandt. Fugen er trykket, hvorved stenens rusticitet fremhæves – en underspillet, men virkningsfuld effekt.

Indgang til boligårnet foregår fra East 3rd Street ad en lille, imødekomende passage med frodig beplantning i kasser.
Foto: Nicholas Venezia, Selldorf Architects

Selldorf Architects har kendt Petersen gennem mange år og vidste derfor alt om teglværkets kompetencer inden for håndproduktion af specialsten. Arkitekterne fik blandt andet fremstillet en række rundede sten, således at bygningens hjørner fremstår blødt afrundede.
Foto: Florian Holzherr

Murværket er udført i et halvtstens blokforbandt med tilbageliggende studsuger.
Foto: Florian Holzherr

347 Bowery, på hjørnet af 4th Street i East Village, tiltrækker sig særdeles positiv opmærksomhed og kombinerer elegance med gammeldags, gedigent håndværk.
Foto: Nicholas Venezia, Selldorf Architects

*»Vores design til 347 Bowerys facade krævede rundede hjørner, hvilket er meget vanskeligt at opnå i mursten. Men takket være vores samarbejde med Petersen Teglværk opnåede vi et unikt og vellykket resultat.«
Selldorf Architects*

347 Bowery

Ensemblet, 347 Bowery, udgøres af en base og et smukt proportioneret, tilbagetrukket boligårn på 13 etager beklædt med zink i en lysgrålig farve. Tårnet indeholder blot fem lejligheder på mellem 230-370 m², alle i flere planer. Alle beboere har altaner, der er både vest- og sydvendte, og alle har adgang til en stor, fælles terrasse og have indrettet i samarbejde med Oehme Van Sweden Landscape Architects oven på basisbygningen.

Basisbygningen er indrettet til forretning og dimensioneret i en menneskelig opfattelig skala på to etager. Denne del af bygningen valgte Selldorf Architects at beklæde med håndlavede mursten, hvis struktur og taktilitet bidrager til den humane udstråling.

Mange Kolumba-prøver blev vurderet, før arkitekter og bygherre besluttede sig for den lyse, blådæmpede K50. Selldorf ønskede, at den murede base fremstod blødt,

afrundet, således at det føles behageligt at dreje rundt om husets hjørner. Både når man går ind i forretningen, og når man går ind i den smalle passage, der fører til lejlighedernes hovedindgang. Petersen kan efterkomme ønsker om tegl i alle faconer, og teglværket håndfremstillede således i K50-ler alle de specialsten, der var nødvendige for at udføre de ønskede, murede detaljer.

347 Bowery, Manhattan, NYC

Arkitekt: Selldorf Architects

Færdiggjort: 2016

Sten, facader: K50

Sten, belægning: K55

Fotos: Nicholas Venezia, Selldorf Architects; Florian Holzherr

Nr. 17 på kort side 14

Petersen on the Map

Petersen Tegl har siden 2008 leveret mursten til cirka 60 byggerier i New York, hvoraf et udvalg er præsenteret med foto og markeret på kort nedenfor. Vi håber, at arkitekter og bygherrer, der overvejer Petersen-sten til deres projekter, vil bruge kortet som en guide til studier af sten i 1:1. Bygningerne, præsenteret på de foregående sider, er også markeret på kortet.

01
2505 Broadway, Manhattan
Arkitekt: ODA Architecture
Færdiggjort: 2022
Sten: K50
Foto: Florian Holzherr

02
210 West 77th Street, Manhattan
Arkitekt: Thomas Juul-Hansen
Færdiggjort: 2017
Sten: K54
Foto: Dean Kaufman
Se omtale side 3

03
180 East 88th Street, Manhattan
Arkitekt: DDG Partners
Færdiggjort: 2021
Sten: K91, K56, D91 FF, D55 FF
Foto: Richard Barnes, DDG
Se Petersen magasin nr. 44

10
355 East 19th Street, Manhattan
Arkitekt: Issac & Stern Architects
Færdiggjort: 2016
Sten: K11
Foto: Dean Kaufman

11
83 Eagle Street, Brooklyn
Arkitekt: StudioSC
Færdiggjort: 2021
Sten: K91, K92
Foto: Florian Holzherr

12
77 Charlton Street, Manhattan
Arkitekt: S9 Architecture
Færdiggjort: 2019
Sten: D91 DNF
Foto: Dean Kaufman

19
1030 Lorimer, Brooklyn
Arkitekt: Schneider Associates
Færdiggjort: 2017
Sten: K91
Foto: Michael Sheridan

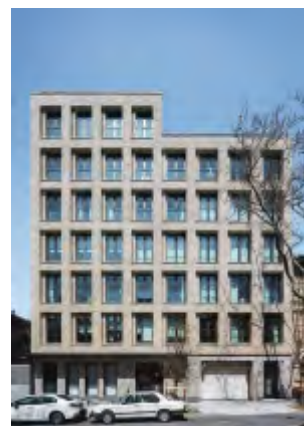
20
100 Franklin Street, Manhattan
Arkitekt: DDG Partners
Færdiggjort: 2018
Sten: K4, K33, K43, D33 FF, D43 FF
Foto: Dean Kaufman
Se omtale side 5

21
120 Allen Street, Manhattan
Arkitekt: Grzywinski+Pons
Færdiggjort: 2016
Sten: D81 DNF
Foto: Nicholas Worley
Se Petersen magasin nr. 40

28
211 Schermerhorn Street, Brooklyn
Arkitekt: Morris Adjmi Architects
Færdiggjort: 2021
Sten: K92
Foto: Dean Kaufman
Se omtale side 9

29
145 President Street, Brooklyn
Arkitekt: Avery Hall
Færdiggjort: 2019
Sten: D71 HF
Foto: Dean Kaufman

30
390 State Street, Brooklyn
Arkitekt: Ben Hansen Architect
Færdiggjort: 2017
Sten: K92
Foto: Florian Holzherr

04
28-30 Jackson Avenue, Queens
 Arkitekt: Hill West Architects
 Færdiggjort: 2022
 Sten: K55
 Foto: Florian Holzherr

05
530 West 21st Street, Manhattan
 Arkitekt: Selldorf Architects
 Færdiggjort: 2008
 Sten: K54
 Foto: Tom Eckerle
 Se omtale side 2

06
345 West 14th Street, Manhattan
 Arkitekt: DDG Partners
 Opført: 2017
 Sten: K91, D91 FF
 Foto: Tom Eckerle
 Se Petersen magasin nr. 29

07
11-19 Jane Street, Manhattan
 Arkitekt: David Chipperfield Architects
 Opført: 2018
 Sten: K48
 Foto: Florian Holzherr
 Se Petersen magasin nr. 47

08
55 West 17th Street, Manhattan
 Arkitekt: Morris Adjmi Architects
 Færdiggjort: 2015
 Sten: K11
 Foto: Dean Kaufman
 Se omtale side 12

09
139 East 23rd Street, Manhattan
 Arkitekt: HTO Architect
 Færdiggjort: 2018
 Sten: K56
 Foto: Dean Kaufman
 Se omtale side 8

13
150 Wooster Street, Manhattan
 Arkitekt: Arcus Design Group
 Associeret arkitekt: HTO Architect
 Færdiggjort: 2017
 Sten: K71, D71 HF, D71 FF
 Foto: Florian Holzherr
 Se Petersen magasin nr. 47

14
383 Lafayette Street, Manhattan
 Arkitekt: Ennead Architects
 Færdiggjort: 2016
 Sten: D54 DNF
 Foto: Aislinn Weidele/Ennead
 Se omtale side 4

15
438 East 12th Street, Manhattan
 Arkitekt: S9 Architecture
 Færdiggjort: 2017
 Sten: D43, D37, D54 DNF
 Foto: Florian Holzherr
 Se omtale side 6

16
141 Green Street, Brooklyn
 Arkitekt: INOA Architecture
 Færdiggjort: 2018
 Sten: K91
 Foto: Florian Holzherr

17
347 Bowery, Manhattan
 Arkitekt: Selldorf Architects
 Færdiggjort: 2016
 Sten, facader: K50
 Sten, belægning: K55
 Foto: Nicholas Venezia
 Se omtale side 13

18
84 Meserole Avenue, Brooklyn
 Arkitekt: Infocus
 Færdiggjort: 2022
 Sten: K11
 Foto: Michael Sheridan

22
113 North 9th Street, Brooklyn
 Arkitekt: Infocus
 Færdiggjort: 2022
 Sten: K91
 Foto: Florian Holzherr

23
220 North 6th Street, Brooklyn
 Arkitekt: Infocus
 Færdiggjort: 2019
 Sten: K91
 Foto: Michael Sheridan

24
59 South 4th Street, Brooklyn
 Arkitekt: Arcus Design Group
 Færdiggjort: 2015
 Sten: D54 FF
 Foto: Dean Kaufman
 Se omtale side 10

25
264 North 6th Street, Brooklyn
 Arkitekt: Infocus
 Færdiggjort: 2022
 Sten: K11
 Foto: Michael Sheridan

26
1 John Street, Brooklyn
 Arkitekt: Alloy Architecture og Monadnock
 Færdiggjort: 2016
 Sten: K91, D91 FF
 Foto: Tom Eckerle
 Se Petersen magasin nr. 37

27
415 Red Hook Lane, Brooklyn
 Arkitekt: Ennead Architects
 Færdiggjort: 2018
 Sten: K11
 Foto: Dean Kaufman
 Se omtale side 11

31
505 Pacific Street, Brooklyn
 Arkitekt: Beyer Blinder Belle Architects
 Færdiggjort: 2018
 Sten: D92 DNF
 Foto: Dean Kaufman
 Se omtale side 7

32
610 Warren Street, Brooklyn
 Arkitekt: Issac & Stern Architects
 Færdiggjort: 2016
 Sten: K92
 Foto: Dean Kaufman

33
106 Prospect Place, Brooklyn
 Arkitekt: James Cleary Architecture
 Færdiggjort: 2016
 Sten: D91 DNF
 Foto: Dean Kaufman
 Se omtale side 9

34
280 Marks Avenue, Brooklyn
 Arkitekt: DXA Studio
 Færdiggjort: 2016
 Sten: K11
 Foto: Dean Kaufman

35
Brooklyn Botanic Garden, Ticket Pavilion
 Arkitekt: Architecture Research Office (ARO)
 Færdiggjort: 2015
 Sten: K4
 Foto: Elizabeth Felicella
 Se Petersen magasin nr. 42

36
25 East 19th Street, Brooklyn
 Arkitekt: Issac & Stern Architects
 Færdiggjort: 2017
 Sten: K54, K91
 Foto: Dean Kaufman

Mellem nabobygninger fra anden halvdel af det 20. århundrede placerer La Contemporaine sig som en monolit. Bygningen er del af en urban transformation, der tilføjer området nye aktiviteter og infrastruktur.
Foto: Paul Kozlowski

Det indre har kun begrænset udsigt til omgivelserne for derved at fremme koncentrationen. Øverst ses den dobbelthøje ankomsthall, nederst bibliotekets læsesal.
Fotos: Paul Kozlowski

*»I dag er det afgørende at bruge materialer i arkitekturen, der fortæller om menneskelig tilvirkning. Når stenene fremstilles, placeres leret i en træform, og når formen løftes op, laver kanterne en skarp lille fold. Som skorpen på en baguette.«
Bruno Gaudin, arkitekt*

Den gråmørke base med reliefmurværk fæstner bygningen til grunden. Basens horisontale udstrækning understreges af lange solafskærmninger i aluminium. Herover rejser slanke murstenspiller sig som et tårn af forskudte bogrygge.
Foto: Takuji Shimmura

Fordybelsens fyrtårn

I ET VÆLD AF MINERALSKE GRÅTONER SLUTTER MURVÆRKET SIG OM ET NYT BIBLIOTEK OG MUSEUM VEST FOR PARIS. STENENE FØJER STOFGLIGHED OG ET MENNESKELIGT AFTRYK TIL OMRÅDET SOM DEL AF EN IGANGVÆRENDE URBAN TRANSFORMATION.

La Contemporaine – Bibliothèque de documentation internationale contemporaine, Nanterre, Frankrig

Bygherre: Rectorat de Versailles
Arkitekt: Bruno Gaudin Architectes
Entreprenør: EPAURIF
Opført: 2021
Sten: D96 FF, K96, K11 og K91
Tekst: Martin Søberg, ph.d., arkitekturhistoriker
Foto: Paul Kozlowski, Takuji Shimmura

La Contemporaine ligger i Nanterre mellem forretningskvarteret La Defense og floden Seine. Bygningen rummer både et bibliotek og et museum med fokus på det 20. og 21. århundredes historie og rummer en tekstsamling på næsten 3 millioner dokumenter og en billedsamling på næsten 1,5 millioner kunstværker, fotografier, plakater, satiretegninger og andre objekter. Bygningen er nabo til det prestigefulde Université Paris Nanterre, etableret i 1960'erne, og til en ny-anlagt station for lokal- og regionaltoget. La Contemporaine er således del af en større transformation, som tilfører stedet nye offentlige og kommercielle aktiviteter og ny infrastruktur.

Som en monolit, bearbejdet ved indhugninger i klumpen, ligger bygningen på en trekantet grund. Fodgængere går omkring hjørnet og hen over universitetets forplads, mens togpassagererne suser forbi i højbanen mod syd. Deres horisontale bevægelser synes at være i dialog med bygningens horisontale linjer, der er dannet både gennem selve formen, i farvevalget og i valget af materialer, hvor især den lange Kolumba-sten er retningsangivende. Samtidig er bygningen et forsknings- og uddannelsesmæssigt fyrtårn i området, endda i bogstavelig forstand, da en slags tårn rejser sig mellem bygningens hjørne og hovedindgangen. Tårnets tre øverste etager har loggiaer bag slanke, lodrette murstenspiller fordelt i forskellige, uregelmæssige rytmer for hver etage.

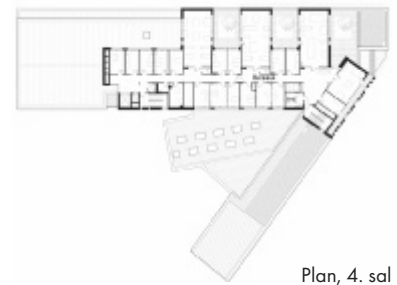
Ud over murværket markerer enkelte betonelementer samt lange solafskærmninger af aluminium sig i facaderne. Stueetagen, der fremstår som en solid base for resten af bygningen, er muret med en blanding af Kolumba og mursten i Flensborg-format og med en reliefvirkning, der minder om klassisk rusticering, idet hvert andet skifte er skudt en anelse frem. »Relieffet fanger lyset, og skyggerne gør basen endnu mørkere,« fortæller arkitekt Bruno Gaudin. »Murværket er uden studsfuger for at understrege de horisontale linjer.« Enkelte andre partier af de øvrige etagers murværk er muret på samme måde, eksempelvis for at fremhæve en udkragning eller en åbning.

Basens tyngde understreges af gråmørke sten, mens de øvrige etager er muret i lysere grå sten, i begge tilfælde dog med et væld af forskellige toner, som gør murværket levende og understreger stenenes stoflige virkninger. Bruno Gaudin forklarer: »Grå er en mineralsk farve, der også findes i betonen og aluminiummet. Vi har mursten i to toner: en mørk og en lys. Den mørke anvendes i basen for at sætte bygningen til rette og gøre den tilstedeværende i øjenhøjde. Længere oppe møder bygningen himlen og bliver lysere.«

Ved ankomsten træder man ind i den dobbelthøje hal, der er omdrejningspunkt for bevægelser rundt i bygningen, foruden at hallen tjener som mødested og til ophold. Brede

Snit

Plan, 4. sal

Plan, 2. sal

Plan, stueetage

La Contemporaine er et fyrtårn for viden og fordybelse. Bygningen krones endda af et egentligt tårn, hvis slanke, lodrette linjer kontrasteres af den vandrette Kolumba, der byder på et væld af mineralske gråtoner.
Foto: Paul Kozlowski

Situationsplan. Nord for La Contemporaine ligger Université Paris Nanterre, mod øst en ny togstation. Lokal- og regionaltogenes skinner løber syd om bygningen.

Når træerne engang bliver store, vil sollyset flimre ned mellem bladene i gårdhaven bag bygningen. Allerede nu filtreres lyset af de perforerede skærmvægge af mursten, som opdeler haverummet.
Foto: Takuji Shimura

trapper fører op til førstesalens galleri, hvorfra der er adgang til museets udstillingssale og til nogle auditorier. I stueetagen ligger bibliotekets læsesal. Bygningens konstruktion viser sig tydeligt her i form af monumentale buer, der synes at være skåret ud af store betonskiver, og som afrunder rummet og indbyder til fordybelse. I den nordligste ende ligger magasinerne til de omfattende samlinger, mens de øverste etager anvendes til kontorer. Bag bygningen ligger en lille have med perforerede skærme af mursten.

»Da vi tegnede La Contemporaine, begyndte vi med murstenene og visionen om at transformere dette urbane sted,« siger Bruno Gaudin. »Farven, teksten og måden, hvorpå lyset rammer murstenene, var vigtige for os. I dag er det afgørende at bruge materialer i arkitekturen, der fortæller om menneskelig tilvirkning. Når stenene fremstilles, placeres leret i en træform, og når formen løftes op, laver kanterne en skarp lille fold. Som skorpen på en baguette.«

Kulturhuset i Saint-Jean-de-Boiseau er i et plan, men da rummene har forskellige loftshøjder, fremtræder bygningen som en hel lille by. Det højeste volumen, som indeholder scene og festsal, markerer sig allerede ved ankomsten i midten af bygningen.

Foto: Paul Kozlowski

Facaderne er muret på tre forskellige måder. Dels i lukket flamsk forbandt, dels som reliefmurværk og dels som såkaldt mashrabiya, et gitterværk til ventilation efter arabisk forbillede. Facadens murværk er ført til terræn.

Foto: Paul Kozlowski

Det åbne, eksponerede murværk i festsalen bidrager til at skabe en god akustik. Salen kan bruges til mange forskellige formål. Et flytbart trappesystem giver siddepladser ved koncerter og teaterforestillinger.

Foto: Stephane Chalmeau

Et hus til fællesskabet

KULTURHUSET I SAINT-JEAN-DE-BOISEAU FREMSTÅR SOM EN LILLE BY AF SAMMENKLYNGEDE HUSE I FORSKELLIGE HØJDER. LYSE MURSTENSVÆGGE BINDER DELENE SAMMEN TIL EN HELHED OG TILFØJER VARME OG STOFLIGHED TIL VOLUMENERNES ENKLE GEOMETRI.

I Frankrig har der siden 1960'erne været en stærk tradition for at opføre offentlige kulturhuse til afholdelse af arrangementer som eksempelvis koncerter og teater- og danseforestillinger. Husene kan desuden danne ramme om den lokale udøvelse af og undervisning i kulturelle aktiviteter, ligesom de kan fungere som samlingshuse, hvor livets store begivenheder såsom bryllupper eller fødselsdage kan fejres. Pierres Blanches Kulturhus, der er beliggende i byen Saint-Jean-de-Boiseau i den franske Pays de la Loire-region, tæt ved Nantes og Loire-floden, er opført til netop sådanne formål: Et hus, hvor man i fællesskab kan dyrke kulturen eller samles til fest.

Kulturhuset er én samlet bygning, men da de enkelte rum har forskellige højder og taghældninger, fremstår det udefra som bestående af flere huse klemt tæt op ad hinanden, en hel lille by. Arkitekt og medstifter af Atelier RAUM, Thomas Durand, forklarer: »Nabolaget består af mindre huse og små bebyggelser, så vi besluttede at bygge i samme skala. Huset holder sig i ét plan, men nogle af rummene, som eksempelvis foyeren, er udført som et højere volumen. Bagerst ligger det højeste volumen til scenen og festsalen. Derved fornemmer man husets funktioner allerede udefra.«

Hovedparten af de zinkdækkede tage har ensidig hældning og er uden udhæng, så volumenerne fremstår skarpt skårne, næsten krystallinske. Murfladerne brydes af enkelte, store vinduesåbninger, og tre steder synes der at være skåret en fordybning ind i bygningskroppen, hvorved der dannes overdækkede indgangspartier.

Facaderne står i lysegule mursten, der optræder på tre forskellige måder. Hovedparten af murværket er i flamsk forbandt. Foran de vinduer, der kan åbnes, er kopstenene i det flamske forbandt fjernet, således at der opstår et mashrabiya, altså et gitterværk til ventilation, som især kendes fra traditionel, arabisk arkitektur. »Mashrabiya har en dobbeltfunktion,« forklarer Thomas Durand. »Det skaber ventilation, og det sørger for, at man ikke kan komme ind udefra. Vi elsker, at murstenene kan skabe noget sådant.« Endelig finder man på enkelte murflader en mellemting mellem den lukkede og den perforerede mur, idet kopstenene er skubbet en anelse ind, så muren danner et fint relief.

Stenenes farve er afstemt med omgivelserne. »Vi har valgt den lyse mursten for at tilpasse bygningen til de cremefarvede, pudsede huse i nabolaget. Desuden hedder netop dette område Pierres Blanches, hvilket på fransk betyder hvide sten, så også ad den vej er der en slags forbindelse,« siger Thomas Durand.

Adgang til kulturhuset finder sted via en højloftet foyer med vægge og gulve i beton. Døre, vinduesrammer og andet snedkerarbejde er, som i resten af bygningen, fremstillet af gyldent egetræ. Fra foyeren er der adgang til en afdeling, som rummer foreningslokaler og øvelokaler til henholdsvis dans, teater og musik foruden en garderobe til optrædende musikere eller skuespillere. Foyeren giver endvidere direkte adgang til den store festsal med scene, der bruges til mange forskellige formål. Ved koncerter og teaterforestillinger anbringes et flytbart trappesystem med sæder til publikum midt i salen.

I festsalen møder man en fjerde type murværk, nemlig samme relief som på dele af facaderne, men uden studsfuger, hvilket skaber nogle smalle sprækker ind til et lydabsorberende lag bag stenene. »Mursten, trægulve og synlige egetræs-bjælker giver rummet en særlig, højtidelig karakter,« forklarer Thomas Durand. Desuden skaber murstenene sammenhæng mellem bygningens indre og ydre. Denne forbindelse understreges af en lang række af glasdøre, der danner et samlet bånd mod syd og kan slås til side, så salen via en overdækket terrasse får direkte adgang til det grønne landskab. Kulturhuset møder sine omgivelser, sit nabolag.

Espace Culturel des Pierres Blanches, Saint-Jean-de-Boiseau, Frankrig

Bygherre: Commune de Saint-Jean-de-Boiseau

Arkitekt: Atelier RAUM

Hovedingeniør: Serba

Ingeniør: Isocrate

Opført: 2019

Sten: D71 DNF

Tekst: Martin Søberg, ph.d., arkitekturhistoriker

Foto: Paul Kozlowski, Stephane Chalmeau, Audrey Cerdan

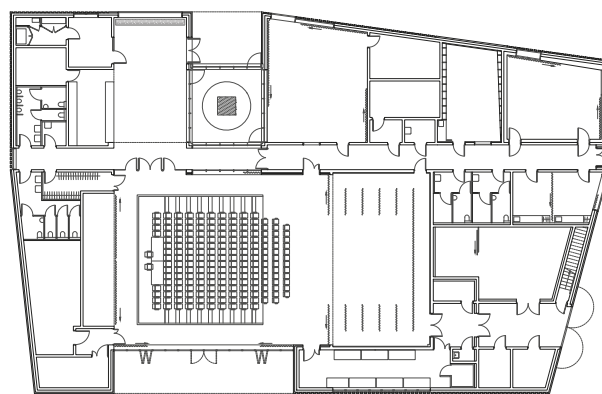
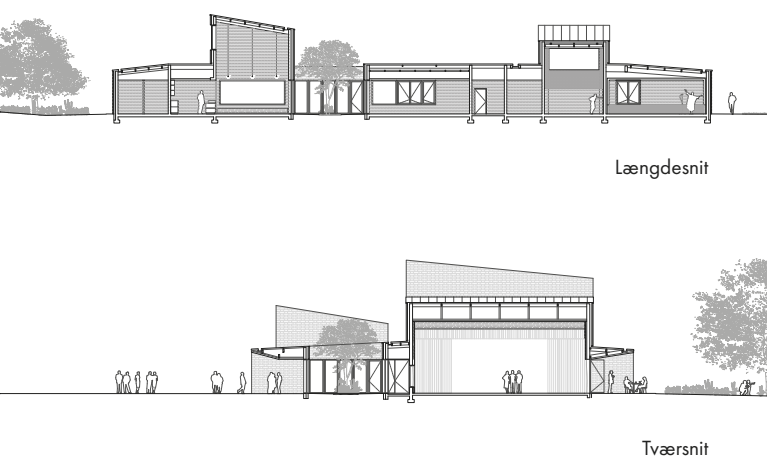
Hovedindgangen synes at være skåret som en fordybning ind i bygningskroppen. Selv det skrå loft er dækket af mursten, hvilket bidrager til fornemmelsen af bygningens massevirkning. En atriumgård sørger for at trække lys ind i bygningen og tjener som et indre pauserum.
Foto: Paul Kozlowski

Mod syd åbner kulturhuset sig mod det grønne landskab og en lille lund af træer. En overdækket terrasse ligger som en lang niche ud for festsalen og danner en overgang mellem ude og inde.
Foto: Audrey Cerdan

Lysegule mursten og døre og vinduesrammer af gyldent egetræ giver bygningen en varm og indbydende fremtoning. Forskellige volumenhøjder, taghældninger og typer af murværk skaber variation og fine spil af lys og skygge.
Foto: Paul Kozlowski

En beplantet skrånning rejser sig op mod vejen langs de teglklædte volumener. Det bevirker, at bebyggelsen på en fin måde favnes af grunden. De levende, varmt gyldne og gråbrune tegl bidrager yderligere til, at bygningskroppene blander naturligt ind med omgivelserne.

Velindpassede huse i afstemte farver

NEDRIVNING AF UDTJENT ETPLANSKUS I OSLOS VESTLIGE UDKANT HAR GIVET PLADS TIL OTTE NYE, ATTRAKTIVE LEJLIGHEDER FORDELT PÅ TRE VILLAER, SOM BÅDE ER TILPASSET ET KUPERET TERRÆN OG DET OMGIVENDE BOLIGKVARTER.

Der er udsigt til Holmenkollen i det fjerne fra den højtbeliggende, kuperede og i det hele taget charmerende grund med gamle fyrretræer beliggende i et udbygget villakvarter i Oslo-bydelen Slemdal. Det var derfor oplagt at lade grunden på godt 2200 m² danne ramme om otte nyopførte boliger.

Myndighedskrav tilsiger maksimalt 24% bebygget areal i området, så det er ganske imponerende, at tegnestuen Element Arkitekter har fået indpasset hele otte boliger på mellem 90 og 150 m². De har karakter af moderne villalejligheder med alle de fordele, den type bolig har. Lejlighederne er fordelt på tre villaer i to og tre plan, bestemt af grundens skrånning. Da hver lejlighed råder over en hel etage, har det været muligt at skabe gennemlyste rumforløb med dagslys fra alle sider. Alle boliger har selvstændig indgang og rummelige, private udearealer i form af terrasser og altaner. De tre øverste lejligheder har desuden store, private taghaver.

De tre villaer er placeret langs grundens sydøstlige rand og åbner sig ud mod en vestvendt fælleshave. Biler er hovedsageligt henvist til et underjordisk P-anlæg. Husene er opført som helt enkle, retvinklede volumener, som visuelt nedskaleres af fremskudte og tilbagetrukne partier. Tagene, som rummer

taghaver, er selvsagt flade. Ankomst til bebyggelsen foregår fra sydøst, hvorfor facaderne i disse retninger er holdt forholdsvist lukkede. Mod haven brydes facaderne derimod af store, let tilbagetrukne glaspartier.

Husene er teglklædte og får i høj grad karakter via den anvendte sten fra Petersen Tegl og den omhyggelige håndtering af teglet.

Element Arkitekter overvejede nøje teglfarven. Stenen skulle hverken være for grå og kølig eller for rødlig. Efter at have studeret en række stenprøver faldt valget på D199, en vandstrøget tegl, der changerer i dybe, gråbrune nuancer med indslag af rødbrunt. Afgørende var det også, at stenen tåler at være opmuret under terræn, som er tilfældet flere steder her på grund af den kuperede grund.

Facaderne er opført med et vildt forbandt med cirka 10% kopper for at skabe et spil i murværket. Overdækninger over samtlige åbninger er præfremstillet – hos Petersen Tegl og muret i samme forbandt som facaderne. Fuger og dilatationsfuger er koksgrå og farvetilpasset teglet.

Udvalgte steder prydes facaderne af partier i perforeret tegl, således er de sparsomme vinduesåbninger mod øst

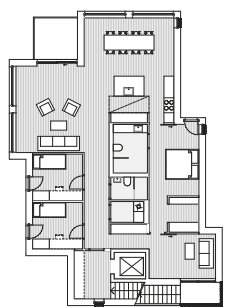
afskærmet på denne måde. Når det er mørkt, og lyset er tændt indendøre, opleves disse hullede felter udefra som glitrende lanterner. De private trapper fra de øverste lejligheder til disses taghaver er placeret uden på bygningerne, men pakket ind i perforerede tegl for at understøtte husenes enkle, monolitiske præg. Samtidig opnås, at trapperne får karakter af afskærmede, private rum med filtreret dagslys, der kan minde om lysreflekser gennem bladhang.

I det hele taget spiller bebyggelsen ualmindelig fint sammen med den kuperede grund og fyrretræerne, hvor en del nye er plantet til. Teglstenenes varme, dæmpede og alligevel levende udtryk fanger træernes lys- og skygespil. Og selvom der blot er tale om en velvoksen villagrund, virker forholdet mellem terræn og bygningskroppe hverken for kompakt eller for tæt.

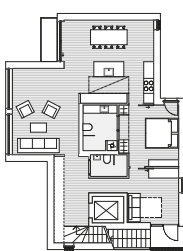
De tre villaer fremstår også indpassede og velproportionerede i forhold til de omgivende huse. Og har i kraft af den valgte sten noget så tilpas patineret over sig, at bebyggelsen ikke stikker unødigt af fra omgivelserne, men fremstår nutidig på en behagelig tidløs måde.

Otte boliger på Dagaliveien 6, Oslo, Norge

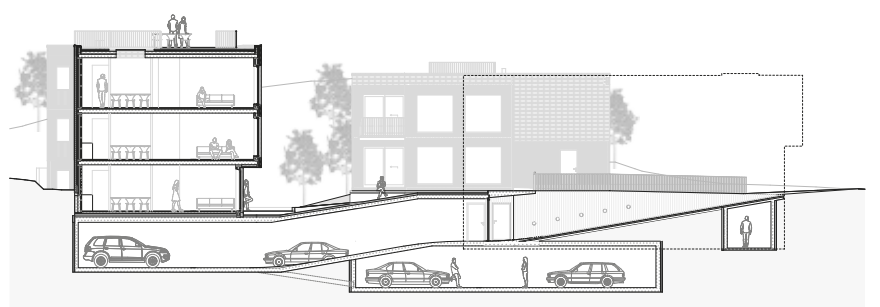
Bygherre: Black Bricks
 Arkitekt: Element Arkitekter
 Entreprenør: Ruud Entreprenør 1
 Ingeniør: Frode Soløy
 Færdiggjort: 2019
 Sten: D199 DNF
 Tekst: Tina Jørstian, cand. arch.
 Fotos: Ivar Kvaal

Hus A, lejlighedsplan, 3. sal

Hus B, lejlighedsplan, 2. sal

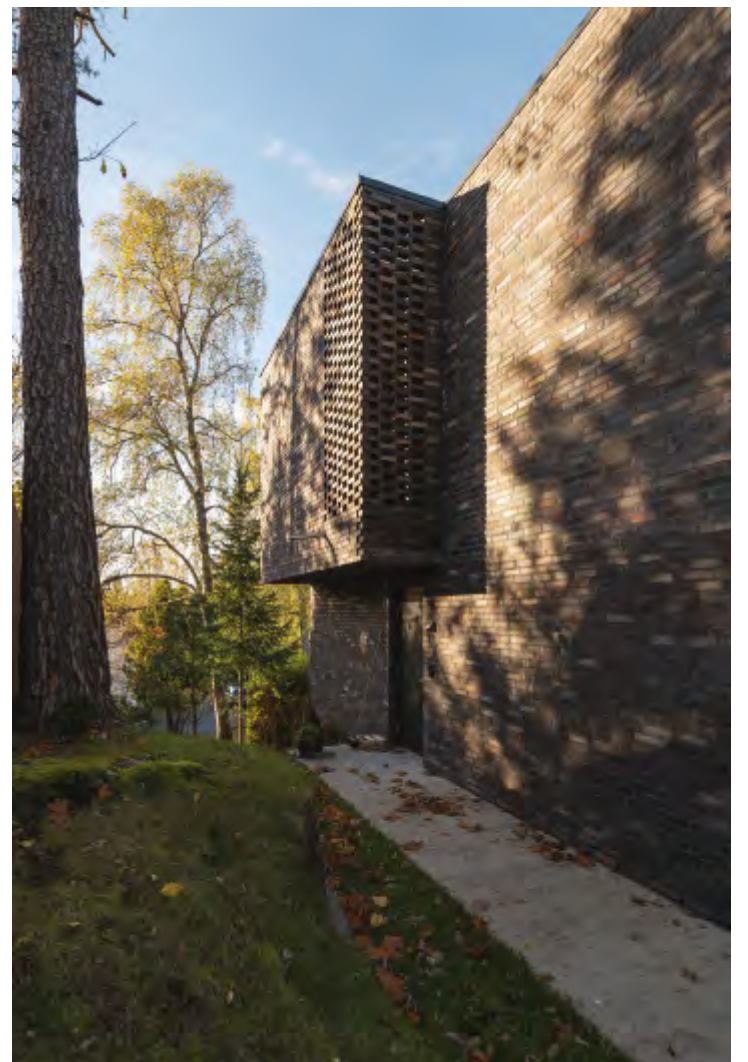
Hus A, snit

Hus B

Mod det vestvendte, fælles haveanlæg åbner de tre villæ sig med store vinduespartier, altaner og private terrasser. Den kuperede grund betyder, at husene ligger i hvert sit niveau.

Situationsplan

De tre øverste lejligheder har private taghaver med egen trappe fra lejlighed til tag. Disse trapper er placeret uden på bygningen, men pakket ind i tegl, så de danner et udkraget volumen, der giver facaden karakter og bidrager til bygningskroppenes monolitiske udtryk.

Perforerede teglpartier optræder flere steder på de nordøstlige facader, hvor de udgør et underspillet, dekorativt element, samtidig med at de tjener funktionelle formål. I de private trapperum, der leder til taghaverne, sikrer perforeringerne således et smukt, filtreret dagslys.

Husets langstrakte, rektangulære form er bestemt af den smalle, skrånende grund. Fra alle tre plan er der direkte forbindelse til det fri, på anden sal i form af en stor tagterrasse.

Integrerede inde- og uderum

EKSEMPLARISK UDNYTTELSE AF GRUNDPLANEN SOM ARKITEKTONISK LEDETRÅD OG EN STRINGENT MATERIALEPALET HAR RESULTERET I EN VILLA, HVOR INDE- OG UDERUM OPLEVES LIGE VÆRDIGE OG INTEGREREDE.

Betingelserne for at indfri bygherrens ønske om attraktive og velfungerende sammenhænge mellem den nye boligs indvendige funktioner og dens udearealer var ikke de nemmeste. For villagrunden i Oslo-bydelen Berg er lille, smal og stærkt skrånende, og den har på alle måder sat rammen for konfigurationen af ny familiebolig.

Huset er tegnet af det Oslo-baserede arkitektfirma R21 og disponeret som et smalt volumen, der rejser sig i tre plan på i alt 390 m² inklusive garage. En fælles indgangsport for husets beboere, biler og cykler er placeret i den slanke gavl mod vejen.

Formen er præcis og tydelig med enkle, retvinklede facader og fladt tag. En overraskende materialepalet tilføjer dog huset et markant særpræg, idet facadeplaner i rødbrune D46 tegl møder indfarvet, in situ-støbt beton i en mere fortættet, rødgylden nuance. Betonen danner facadepartier samt eksteriøre mure og belægninger i stueplanet og er flere steder trukket med op i førstesalsniveau. Teglenes levende, rustikke udtryk signalerer noget klassisk og genkendeligt og er da også en direkte hilsen til en ældre, nærliggende haveby, som netop er opført i røde tegl. Med betonelementerne skabes en nutidig kontrast og en mere subtil farvemæssig reference til havebyens tagtegl.

Set fra vejen fremstår huset som et forholdsvis lukket volumen. Men så snart man entrer gennem portåbningen i stueplan, folder komplekset sig ud i en charmerende kombination af indre og ydre rum, som danner levende rumforløb både horisontalt og vertikalt.

Stueetagen, som delvist er bygget under terræn, breder sig over hele grundplanet og udgør husets største areal. Her er placeret en række funktioner, som sparer plads over terræn, bl.a. garage og cykelparkering, hall, fitnessfaciliteter samt flere opbevarings- og opholdsrum. Midteraksen danner et smalt uderum bestående af den overdækkede indgangsport og et lille, åbent gårdrum, der trækker dagslys ned og sammen med de rødgyldne betonflader giver en næsten sydeuropæisk stemning. En skulpturel trappe, ligeledes i beton, fører til terræn i førstesalsniveau.

Første sal rummer køkken, spise- og opholdsrum. Begge indvendige gavlvægge er teglklædte i samme tegl som ydermurene – et greb, der tilføjer interiøret et varmt og rustikt udtryk og skaber forbindelse mellem ude og inde. Førstesalen er smallere end stueetagen og optager kun omkring halvdelen af husets grundplan. På det overskydende areal er anlagt to terrasser, afskærmet fra naboindkig af rødgyldne beton-

Villaens mest markante særpræg er sammenstillingen af to byggematerialer – klassiske, rødbrune mursten og in situ-støbt beton, indfarvet i en mere mættet, rødgylden tone. Begge materialer refererer til en nærliggende haveby, opført i tegl.

Mod vejen rejser villaen sig som et smalt, forholdsvis lukket volumen, hvor tagterrassen på 2. sal bidrager til det kubiske udtryk. Sammenstødet mellem tegl og beton tilfører en virkningsfuld kontrast.

Fra førstesalens køkken- og opholdsrum er der direkte udgang til en afskærmet terrasse med en mindre, rektangulær swimmingpool. Ved at lade de to facadematerialer fortsætte ud i terrassens murpartier og dæk bindes uderummet sammen med boligen.

murpartier, som flugter med grundplanens ydre afgrænsning. Den største terrasse er placeret ud for opholds- og spiseafdeling og opleves snarere som et rum i det fri – en integreret del af boligen, som blot er uden tag. På to af siderne er terrassen flankeret af husets facader, på de to andre af fritstående mure, hvoraf en danner ramme om et udekøkken. En rektangulær pool er trukket ud til den fritstående gavlmur og trækker på langsiderne husets hovedlinjer op.

Soveværelserne er placeret på 2. sal. Også her optager et udeareal i form af en stor tagterrasse en del af grundplanen. Set fra vejen giver det huset en interessant profil, som understreger det høje, slanke udtryk.

Integrationen af inde- og uderum opleves helstøbt og vellykket. Det overordnede greb at lade grundplanens linjer og ydre afgrænsninger bestemme disponeringen af udearealerne på de to øvre plan skaber en naturlig, rumlig sammenhæng, som yderligere forstærkes af en gennearbejdet placering af boligens dør- og vinduespartier samt uderummene åbninger mod himmel og den omgivende grund. Også den stringente materiale- og farvepalet binder inde og ude sammen. De levende, varme tegl, det rødgyldne beton og åbninger i eg trækker noget naturligt og udeagtigt ind i huset, ligesom de samme materialer domesticerer uderummene.

Villa Berg, Oslo, Norge

Bygherre: Privat

Arkitekt: R21

Entreprenør: Tømrermester Øivind Frivoll

Ingeniør: B-Consult

Færdiggjort: 2020

Sten: D46 DNF

Tekst: Tina Jørstian, cand.arch.

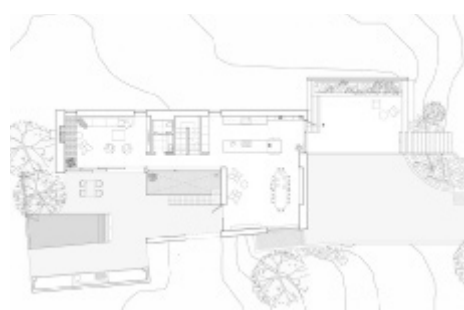
Fotos: Ruben Ratkusic

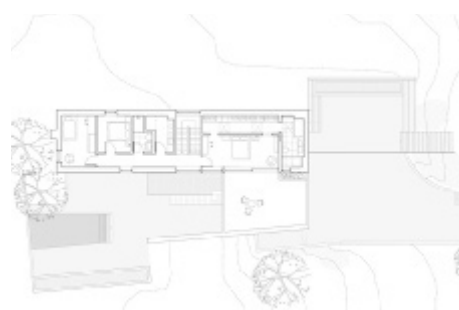
Spisestuens gavlvæg er beklædt med samme rødchangerende tegl som de ydre facader. Det binder ude og inde sammen og tilfører interiøret noget varmt og taktilt.

Stueplan

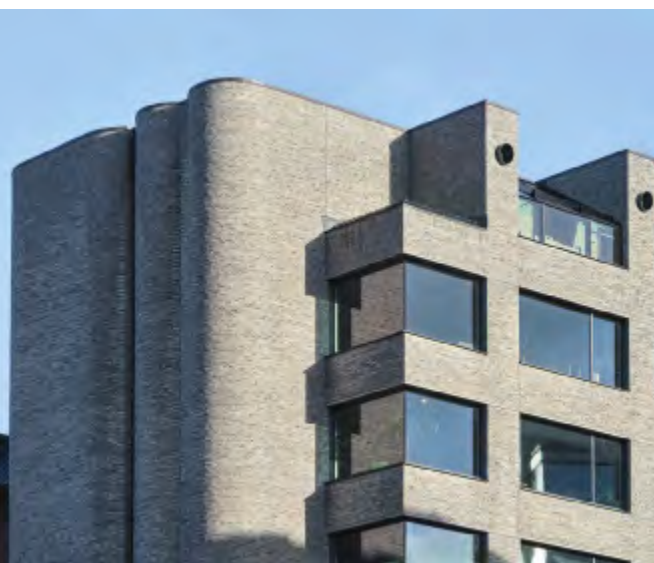
Plan, 1. sol

Plan, 2. sal

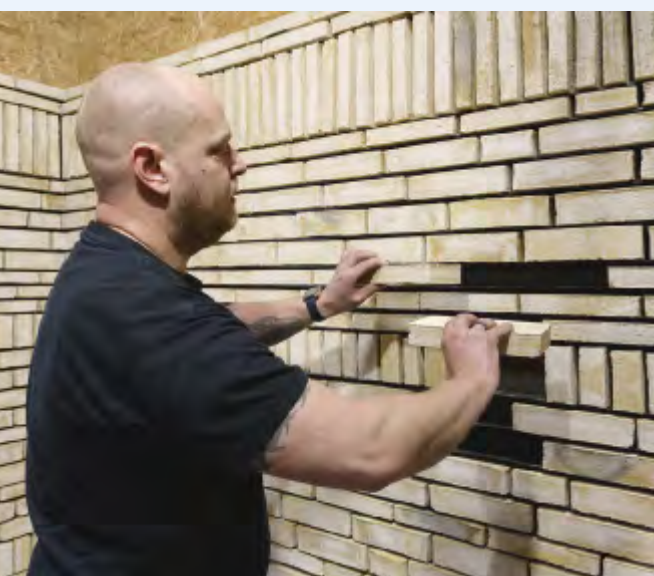

længdesnit

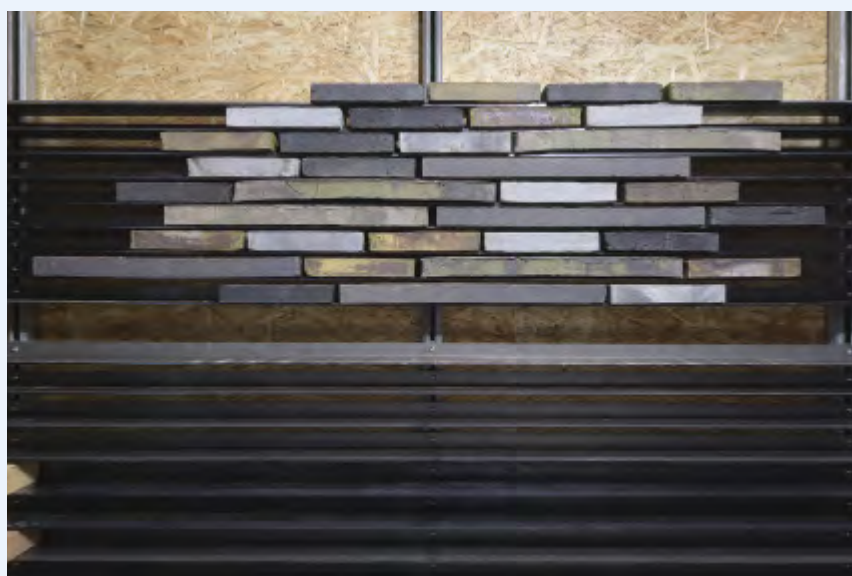

Bygningen er karakteriseret ved sine markante søjler, der bryder op gennem den øverste etage af glas. Fotos: Ulf Celander

Merkurhuset er opført i den blødempede D91, der har et væld af grålige toner, i det lille Flensborg-format.

Murer og medarbejder hos Petersen Tegl, Klaus Nissen, som fik idéen til Brick Study, er parat til at assistere kunderne. Fotos: Martin Schubert

En arkitekt eksperimenterer med at sammensætte Kolumba og mursten i Flensborg-format, der har samme højde.

Brick Study 1:1 og online

På teglværket i Broager har vi etableret en væghængt stålkonstruktion, der kan indstilles, således at alle stenformater og alle forbandter nemt kan afprøves på stedet. Ligesom alle tænkelige farver på sten naturligvis kan kombineres og vurderes.

Det samme værktøj er nu også tilgængeligt on line. På vores hjemmeside kan man frit sammensætte sten, forbandter, fugefarver og fugetykkelser til det ønskede murværk.

Nyt showroom i Belgien

Petersen Tegl kan nu byde indenfor i et nyt showroom i Belgien, cirka 10 km sydvest for Gent.

Det nye showroom har adressen Jean Baptiste De Ghellincklaan 33 /0001 – 9051 Sint Denijs Westrem - Belgien. Ring gerne for aftale med Björn Lucassen på telefon 0031 652 36 21 68 eller send mail: blu@petersen-tegl.dk.

Det belgiske showroom på 120 m² rummer hele sortimentet hos Petersen Tegl. Det nye showroom udenfor Gent er det andet i Benelux. Det første blev etableret i 2006 i Holland. Foto: Luuk Kramer

Kasper Salin-prisen 2023

Merkurhuset i Göteborg, tegnet af Bornstein Lyckefors Arkitekter (nu Olsson Lyckefors Arkitektur), blev vinder af årets Kasper Salin-pris.

Bygningen er opført i tilknytning til det oprindelige Merkurhus, opført i 1897 og tegnet af Ernst Krüger. Den nye bygning indgår i et byudviklingsprojekt i centrum af Göteborg ved Göta älv og danner de nye rammer for det svenske reklamebureau Forsman og Bodenfors.

»En mærkværdig form, som hviler smukt i arkitekturhistorien, men som samtidig er helt sin egen,« lød det i juryens begrundelse. Videre omtalte juryen Merkurhuset som »en kraftfuld og tidløs ny topologi udenfor det etablerede.«

Arkitekterne fik overrakt den prestigefyldte pris den 13. marts på Lisebergsteatern i Göteborg. Vi bringer en artikel om Merkurhuset i næste magasin.

PETERSEN

KONSULENTER-PETERSEN TEGL

DANMARK ØST
ARNE GOTFREDSEN
T: +45 2967 7030
E: AGO@PETERSEN-TEGL.DK

DANMARK VEST OG FYN
TORBEN SCHMIDT
T: +45 2028 4355
E: TSC@PETERSEN-TEGL.DK

EXPORT MANAGER
STIG H. SØRENSEN
T: +45 4014 1236
E: SHS@PETERSEN-TEGL.DK

NORGE
MUR DIREKTE AS
SIMEN BØE
T: +47 2339 2010
E: POST@MURDIREKTE.NO

SVERIGE
TEGELMASTER AB
MARTIN PERSSON
T: +46 40 542 200
E: INFO@TEGELMASTER.SE

TYSKLAND SLESVIG-HOLSTEN, HAMBORG
JUTTA ENGLER
T: +49 171 756 19 43
E: ENGLER@PETERSEN-TEGL.DK

TYSKLAND ØST, BERLIN, NIEDERSACHSEN, BREMEN
ERIC SCHMIDT-BANDUR
T: +49 174 3800 667
E: ESB@PETERSEN-TEGL.DK

TYSKLAND SYD/NRW SCHWEIZ TYSKTALENDE DEL ØSTRIG
BACKSTEIN-KONTOR GMBH
T: +49 221 888785-0
F: +49 221 888785-10
E: INFO@BACKSTEIN-KONTOR.DE

BENELUX
PETERSEN BENELUX
HOLLAND, BELGIEN, LUXEMBOURG
BJÖRN LUCASSEN
T: +31 (0) 652362168
E: BLU@PETERSEN-TEGL.DK

HOLLAND
LINEKE LUCASSEN
T: +31 (0) 622529266
E: LLU@PETERSEN-TEGL.DK

TOM LUCASSEN
T: +31 (0) 646236445
E: TLU@PETERSEN-TEGL.DK

STORBRITANNIEN
STIG H. SØRENSEN
T: +45 4014 1236
E: SHS@PETERSEN-TEGL.DK

EUROPEAN BUILDING MATERIALS LTD
T: +44 (0) 203 805 0920
E: ENQUIRIES@EBMSUPPLIES.COM

POLEN
CENTRUM KLINKIERU SCHÜTZ
T: +48 58 56 37 201
E: BIURO@CENTRUM-KLINKIERU.PL

ØSTEUROPA (EKSKL. POLEN), ITALIEN
INGRID KATHRIN GROKE
T: +45 2047 9540
E: IKG@PETERSEN-TEGL.DK

UKRAINE
INGRID KATHRIN GROKE
T: +45 2047 9540
E: IKG@PETERSEN-TEGL.DK

VISTARK KLINKER
T: +380 44 221 47 37
E: VISTARK.KLINKER@GMAIL.COM

AUSTRALIEN OG NEW ZEALAND
ROBERTSON'S BUILDING PRODUCTS PTY LTD
T: +61 3 8199-9599
E: PETER@ROBERTSONS.CO

INDIEN
ATLAS DEVELOPMENTS INDIA
T: +31 642 552 517
E: ISHANVIR@ATLASDEVELOPMENTS.NL

SYDAMERIKA
INGRID KATHRIN GROKE
T: +45 2047 9540
E: IKG@PETERSEN-TEGL.DK

TEKNIK OG OVERLIGGERE
STEEN SPANG HANSEN
T: +45 2142 7962
E: SSH@PETERSEN-TEGL.DK

UDGIVER

PETERSEN TEGL A/S
NYBØLNORVEJ 14
DK-6310 BROAGER
T: +45 7444 1236
E: INFO@PETERSEN-TEGL.DK
WWW.PETERSEN-TEGL.DK

REDAKTION
IDA PRÆSTEGAARD, CAND.ARCH.
E: IPR@PETERSEN-TEGL.DK

ANNETTE PETERSEN, CAND.ARCH.
E: AP@PETERSEN-TEGL.DK

LAYOUT
ZANGENBERG DESIGN

TRYK
STRANDBYGAARD

REPRO
EHRHORN HUMMERSTON

OPLAG
107.646

